

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

**Projektas „Skaitmeninio ugdymo turinio
kūrimas ir diegimas“**

Meninio ugdymo dalykų bendrųjų programų atnaujinimas

Žydrė Jankevičienė,
Ugdymo turinio rengimo skyriaus metodininkė,
Meninio ugdymo bendrųjų programų atnaujinimo grupės koordinatore

„Aš sunkiai įsivaizduoju gerą gyvenimą be menų ir kultūrinio sąmoningumo“
Barbara Ischinger, Director for education and skills (OECD)

Meninio ugdymo atnaujinimo pagrindai

- Eisner E. (2002) *The arts and the Creation of Mind*. New Haven: Yale University Press
- UNESCO (2006) *Road Map for Arts Education*
- UNESCO (2010) *The Seoul Agenda: Goals for the Development of Arts Education*
- Winner, E., T. Goldstein and S. Vincent-Lancrin (2013) *Art for Art's sake?: The Impact of Arts Education*. Educational Research and Innovation, OECD Publishing

Dalykais grįstas meninis ugdymas
 (Discipline Based Arts Education)

Siūloma dalykų struktūra: **veikti-suprasti-
 nusimanyti-vertinti**

*(making it, appreciating it, understanding
 it and making judgments about it.)*

Tokia struktūra padeda mokiniams geriau
 suprasti meno ir kultūros ryšius, tapti
 meniškai raštingais.

Menai (meno metodai) gali praturtinti kitų
 dalykų mokymąsi.

Elioto Eisnerio mintys

1. Menuose dominuoja sprendimai, ne taisyklės.
2. Visada yra daugiau, nei venas teisingas atsakymas.
3. Yra daugybė būdų matyti ir suprasti pasaulį.
4. Tikslai gali kisti priklausomai nuo aplinkybių ir galimybių.
5. Ne tik žodžiai ar skaičiai išreiškia, ką mes žiname.
6. Maži skirtumai esmingai keičia rezultatą.
7. Mąstyti plačiau, žvelgti giliau.
8. Išreikšti tai, ko negali išreikšti žodžiais.
9. Tyrinėti jausmų įvairovę.
10. Menai mokykloje liudija jų svarbą.

10 LESSONS THE ARTS TEACH

BY ELLIOT EISNER

- The arts teach children to make **GOOD JUDGMENTS** about qualitative relationships. Unlike much of the curriculum in which correct answers and rules prevail, in the arts, it is judgment rather than rules that prevail.
- The arts teach children that problems can have **MORE THAN ONE** solution and that questions can have more than one answer.
- The arts **CELEBRATE** multiple **PERSPECTIVES**. One of their large lessons is that there are many ways to see and interpret the world.
- The arts teach children that in complex forms of **PROBLEM SOLVING** purposes are seldom fixed, but change with circumstance and opportunity. Learning in the arts requires the ability and a willingness to surrender to the unanticipated possibilities of the work as it unfolds.
- The arts **MAKE VIVID** the fact that neither words in their literal form nor numbers exhaust what we can know. The limits of our language do not define the limits of our cognition.
- The arts teach students that small differences can have **LARGE EFFECTS**. The arts traffic in subtleties.
- The arts teach students to **THINK THROUGH** and within a material. All art forms employ some means through which images become real.
- The arts help children learn to **SAY WHAT CANNOT BE SAID**. When children are invited to disclose what a work of art helps them feel, they must reach into their poetic capacities to find the words that will do the job.
- The arts enable us to have experience we can have from no other source and through such experience to **DISCOVER THE RANGE** and variety of what we are capable of feeling.
- The arts' position in the **SCHOOL CURRICULUM** symbolizes to the young what adults believe is important.

© Elliot Eisner Marital Trust | Poster Design: National Art Education Association
SOURCE: Eisner, E. (2002). *The Arts and the Creation of Mind*. In Chapter 4, *What the Arts Teach and How It Shows*. (pp. 70-92). Yale University Press.

 NATIONAL ART EDUCATION ASSOCIATION
SHAPING HUMAN POTENTIAL

Meninio ugdymo gairės (2006)

Meninis ugdymas yra **svarbiausia** nuoseklaus švietimo dalis, padedanti **išugdyti visapusišką asmenybę**.

Menai yra tiek kultūros **raiškos būdas**, tiek kultūrinės **patirties perdavimo priemonė**. Kiekviena kultūra turi unikalias meno raiškos formas ir kultūrinės praktikas. Kultūrų įvairovė ir kūrybinės, meninės vertybės atstovauja esamoms kultūroms ir praeities civilizacijoms, ypatingu būdu prisideda prie žmonijos taurinimo, paveldo, grožio ir dorovės turtinimo.

Visi žmonės turi kūrybinių gebėjimų. Įtraukimas į meninius procesus, pasitelkiant savos kultūros elementus, ugdo kiekvieno žmogaus kūrybingumą ir iniciatyvumą, lakią vaizduotę, emocinę inteligenciją ir dorovinį „kompasą“, minties ir veiksmų laisvę, sugebėjimą kritiškai mąstyti, bendrauti ir būti savarankišku.

Menai sukuria išskirtinę aplinką ir sąlygas praktikai, kai besimokantysis **aktyviai įtraukiamas į kūrybinę veiklą** ir įgyja patirties, dalyvauja kūrybiniuose ir vystymosi procesuose. Meninis ugdymas skatina intelektualinį, dvasinį, dorovinį, kūrybinį vystimąsi bei atveria platesnes socialinės veiklos galimybes.

Menai, meninio ugdymo požiūriu, turi būti suprantami pirmiausia kaip praktika ir patirtis, tiek pat susiję su kūrybos procesais, kiek ir su pačiais meniniais objektais. Be to, kadangi daugelis meno formų negali apsiriboti viena disciplina, daugiau dėmesio turi būti skiriama menų **tarpdisciplininiam aspektui bei menų sričių tarpusavio bendrumams**.

Bet kuris meninio ugdymo metodas turi būti **siejamas su kultūra**, kuriai priklauso besimokantysis. Būtina diegti pasitikėjimą, grįstą **gilia pagarba sava kultūrai**, tai geriausias būdas pažinti ir tokiu būdu imti **gerbti bei vertinti kitas kultūras**.

Infrastruktūrą ir kultūrinės aplinkybės.

Pasitelkti meninį ugdymą mokyklose ir bendruomenėse, **skatinant asmenybių kūrybinius ir inovacinius** gebėjimus bei ugdant naują kūrybingų piliečių kartą.

Skatinti galimybes per meninį ugdymą reaguoti į pasaulio iššūkius nuo taikos iki darnaus vystymosi.

Skatinti **švietėjų ir menininkų bendradarbiavimo** mokykloje ir už mokyklos ribų programas.

Pasinaudoti meniniu ugdymu kaip modeliu įtraukiant meninius ir kultūrinius aspektus į kitus akademinius dalykus.

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Seulo darbotvarkės nuostatos (2010)

Menas menui? Meninio ugdymo poveikis (2013)

Pagrindinė meninio ugdymo paskirtis – meninių gebėjimų ugdymas. Meniniai gebėjimai suprantami ne tik kaip meistriškumas valdant menines išraiškos priemones, bet ir pastabumas, įsivaizdavimas, tyrinėjimas, atkaklumas, išraiška, bendradarbiavimas ir reflektavimas – tai mąstymo, kūrybiškumo, socialiniai ir elgesio gebėjimai, tobulinami per meninį ugdymą.

Meninis ugdymas sąlygoja mąstymo inovatyvumą.

Nors meninis ugdymas kuria pridėtinę vertę, visų pirma svarbus pats menas ir per jį ugdomi mokinių gebėjimai ir įgūdžiai.

Pavieniams mokiniams menas taps jų gyvenimo aistra, o visiems mokiniams meninis ugdymas sudaro sąlygas patirti kitokį, nei mokslinis, pasaulio pažinimo būdą. Nes čia nėra teisingų ir neteisingų atsakymų, čia mokiniai išlaisvinami tyrinėti ir eksperimentuoti. Meninis ugdymas taip pat sudaro sąlygas kiekvieno savistabai ir asmeninės prasmės paieškoms.

Tačiau savaime niekas nevyksta: „Geriau jokio meninio ugdymo, nei blogas meninis ugdymas“ E. Eisener

Šokis

Meninio ugdymo srities struktūra

Atsisakyta šiuolaikinių menų programos 9-10 kl.

Meninė raiška

Meno supratimas ir vertinimas

Dalykų struktūra

Meno reiškinių ir kontekstų suvokimas

Komunikavimo

Reikšmių raiškos hierarchija

Pilietinė ir Socialinė, emocinė ir sveikos
gyvensenos

Menų kalbos elementai

Sąsajos tarp menų ir su kitais dalykais (ir

Dalykų turinys
menas, kaip metodas)

Kontekstai

Reiškiniai

Temos ir idėjos

